לימא קסברי אחרים איצה לשחיטה אלא לבסוף וכדרבא וכו׳. בפ׳ שני דחגיגה (ד׳ ג׳) פליגי תביי ורבא תליבא דר״מ דתביי אמר בלחלו׳ מודה ר׳ מאיר ורבא אמר עדיין היא מחלוקת והתם נמי סבר ר׳ מאיר תפוס לשון ראשון ולחלת מפרש בקונטרס חליה תמורת עולה וחליה תמורת שלמים ורלחה כפירוש ר״ח דמפרש לחלות לחלי היום יחלו שניהם וקאמר תביי דהתם מודה ר״מ כיון דבשעת תמירה לחם חלים ולחלי היום יחלו שניהם ורבא סבר דאפילו התם פליג רבי מאיר כמו בשחיטה דאיצה אלא לבסוף דאין כאן אלא משום לחול לשניהם ולר׳ מאיר חייל קמא ולהכי לערלים ולטולים ערלים חייבי דאמרינן תפוס לשון ראשון אבל אי יצאה לשחיטה מתחלה ועד סוף כיון שיש שהות לשניהם לחול חייבי תרוייהו ולא אמרינן תפוס לשון ראשון אלא אי אמרינן איצה לשחיטה אלא לבסוף דאין כאן אלא משום לחול לשניהם כדפרי׳ ולא דמי לתמורת עולה ותמורת שלמים דיותר אמרינן תפוס לשון ראשון כי לא אמר לחלות שיש לשניהם שהות לחול מכי אמר לחלות דהתם כיון דאמר תמורת עולה ואפילו איצה פשטה בטולה ואם לא אלי חייל תמורת שלמים אבל טולים וערלים כי אמרי יצאה לשחיטה כו׳ אחיל וטולים לחול זה אחר זה חייבי תרוייהו אף על גב דסבירא ליה בעלמא תפוס לשון ראשון: **ולא** הספיק לומר לטולים כו׳. תימה לרשב״ם ל״ב מאי חיריא דקתני הקדים טולים לערלים אפילו הקדים ערלים כשר אם הספיק לומר לטולים קודם גמר שחיטה:

רבי מאיר סבר לא בעינן פיו ולבו שוין. מכאן מדקדק ר״י דהא דקרי בכל דוכתי *פיגול פסול מחשבה אלא דוקא דאיט פיגול עד שיגיע בשפתיו דאי במחשבה אינה אלא בעלא הספיק לומר לטולים אמאי מיגלא פסול לר׳ מאיר הלא גמר בלבו נמי דקתני הקדים טולים לערלים אפילו הקדים ערלים כשר אם הספיק לומר לטולים קודם גמר שחיטה: **רבי** מאיר סבר לא בעינן פיו ולבו שוין. ומכאן לאורייתא אי דלמא בהא נמי פליגי רבי מאיר משום (דלא) איכפת חילא לכי מטיא חצות בחיוא שיעבא חייבלה לזה תמורת עולה ולית לה לתמורת שלמי׳ וחזיא לטיחל: **אמר** רבא לשלם קסברי אחרים ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף ובגמר בלבו לטולין ולערלים והצריא בפיו לערלים ולא הספיק לומר לטולים אמר מאי הלא גמר בלבו לטולים עד שנגמרה לשחיטה בערלים דרבי מאיר סבר לא בעינן פיו ולבו שוין אלא כיון שהוצריא בפיו ערלים לא חיישינן במה שהיה בלבו דהילכך פסול דרבנן פיו ולבו שוין: **ומותיב** אביי מהמחכיין לומר תרומה ואמר מעשר מעשר ואמר תרומה תמורת עולה ואמר שלמים שאיני נכנס לבית זה ואמר לזה נתכוין לומר שאיני נכנס ליה ואמר לזה לא אמר כלום עד שיהא פיו ולבו שוין קשיא הדא פתאי לרבי מאיר דהא פתאי היא וקיימא לן פתאי רבי מאיר ופיוקי אביי דרשא בגון ששרפו פיגול ראשון לטולין וסימן שני לטולין ולערלים דפתיחי טולין בטולה שחיטה פיגא דאמר סימן ראשון לערלים וסימן שני לטולין ורבי מאיר לטעמיה דאמר מפגלין בחצי מתיר וכיון ששני הסימנין מתירין הזבח ואם פיגל באחד מהן שהיא חצי המתיר הרי זה פיגול דתנן פיגל בקומץ ולא בלבונה בלבונה ולא בקומץ רבי מאיר אומר פיגל וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר ורבנן כיון [דפתיחי] טולין בהאי שחיטה אין מפגלין בחצי מתיר: ורקשל׳ אין מחשבה אכלין

לימא קסברי אחרים *אינה לשחיטה אלא בסוף וכדרבא דאמר רבא עדיין היא מחלוקת הילכך הקדים טולין לערלים טולין חיילי ערלים לא חיילי הקדים ערלים לטולין ערלים חיילי טולין לא חיילי אמר *רבה לא לעולם קסברי אחרים ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף והבא במאי עסקינן כגון שנמר בלבו לתרוויהו בין לטולין בין לערלים והוציא בפיו לערלים ולא הספיק לומר לטולין עד שנגמרה שחיטה בערלים ובהא פליגי: **ר״מ** סבר לא בעינן פיו ולבו שוים וקסבר ר׳ מאיר לא בעינן פיו ולבו שוים, **ורבנן** סברי בעינן פיו ולבו שוים, וקסבר ר׳ מאיר לא בעינן פיו ולבו שוין **ורמינהו** *המתכוין לומר תרומה ואמר מעשר מעשר ואמר תרומה, יאו שאיני נכנס לבית זה ואמר לזה, שאיני נהנה לזה ואמר לזה, לא אמר כלום עד שידו פיו ולבו שוין אלא אמר אביי רישא דאמר סימן ראשון לטולין וסימן שני אף לערלים דבסימן שני גמי פתיחי ביה טולין סיפא דאמר סימן ראשון לערלים סימן שני לטולין דבסימן ראשון הא לא פתיחי ביה טולין ור׳ מאיר לטעמיה דאמר *מפגלין בחצי מתיר ורבנן לטעמייהו דאמרי יאין מפגלין בחצי מתיר: **מתני׳** *השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה, ר׳ יהודה אומר אף הרתמה, רבי שמעון אומר *הפסח: **בארבעה** עשר לשמו חייב, ושלא לשמו פטור, *ושאר כל הזובחים בין לשמן ובין שלא לשמן פטור, *ובמועד לשמו פטור, שלא לשמו חייב, ושאר כל הזובחים בין לשמן, בין שלא לשמן חייב חוץ מן החטאת ששחטו שלא לשמה: **גמ׳** אמר רבי שמעון בן לקיש לעולם אינו חייב עד שיהא החמץ לשוחט או לזורק

המתכוין לומר למולים: חזכין לגיכסו׳ אלעמא למיסק לארץ ישראל וכעידנא דזכין לא אמר (קדושין דף מט:) התם אין מועה בדיבורו אבל הכא דברים שבלב הם ומה שהוציא בשפתיו אינו אלא שטעה בדיבורו: **וסימן** שני אף לערלים דפתיחי מולין וכו׳. וא״ת מ״ל קאמר הקדים מולין אפילו לא הקדים נמי אלא שנתפס סימן ראשון למולים ולערלים וכן שני ואומר ר״י דקמ״ל דאפילו לא פירש אף לערלים אלא שנתפס שני לערלים סתמא כיון שנתפס סימן ראשון למולים מסתמא אף לערלים קאמר וכן בסיפא דקתני ערלים למולים פסול אפילו הקדים מולין פסול אם פירש שני לערלים דוקא אלא הא קמ״ל דאפילו נתפס סימן ראשון לערלים סתם לא אמרינן כיון שנתפס סימן שני למולים גלי אדעתיה דבסימן ראשון אף לערלים קאמר וכשר: **השוחטו** פסח על החמץ עובר בלא תעשה. אומר ריב״ל דהפסח כשר דהא לא שנה עליו הכתוב לעכב *ובתוספתא דמכילתין (פ״ד) תניא בהדיא השוחטו את הפסח על החמץ בי״ד עובר בלא תעשה והפסח עצמו כשר ויוצא בו ידי חובתו בפסח: *[וע״ע תוס׳ תמורה ד: ד״ה רבא וכו׳ דבירושל׳ יש קרא לכשיר]: לא

מתני׳ השוחטו אם נתפסה על החמץ עובר בלא תעשה: ר״ש אומר בי״ד נתפסה על החמץ. פי׳ בתחלת חגיגה ובתוספתא פרי יוסף מ״ש סימן י״ג: "לא תשחט" בהדי לחם ולא ירקה ולא ימלא ולא יכלה מלקות עמי דשחיטה: **כיון שנתן בין כו׳ חייב.** דהא כשירין הן וכגון׳ מפרש דקרא לאחר זבחים נמי אחזר: **חוץ מן החטאת ששחטה שלא לשמה.** דפסולה היא כדתנן בזבחים (סב) חוץ מן הפסח סתמא אם היה חמץ לאחר שחיט יצא עמו בעזרה ולא השוחטין פסחיהן רואין אותו והתכו בהן אין עוברין כדמפרש לקמיה: **גבן עד שיסא הפסח נשותם כו׳.** ותנ״ג דכתיב על חמץ מדכתיב לא תשחט ולא ילין כל שיטו בהלנה יצא בשחיטה ואם יש לו׳ מהן טלן עוברין: **לזורק.** הדם דזריקה נמי איתרבי במכילתא מדם *זבחי:

בעל

בזריקה (דמר לא) [ר׳ אילא] בשם ר׳ יוחנן שחטו לאוכליו לזרוק דמו שלא לאוכליו כשר נעשה משעה ראשונה כמי ששחטו לאוכליו ושלא לאוכליו: **רבי** שמלאי אותא לגבי רבי יוחנן אמר ליה מסורת בידינו מאבותינו שלא ללמד הנדה לא לבבליים ולא לבני דרום שהן נטי הדרה מיעוטי הנדה ואת נהדרעי ודד בדרום (ועיר מעם קמן): **מתני׳** השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה שנא׳ (שמות כ״ג) לא תזבח על חמץ דם זבחי רבי יהודה אומר אף החמיר מדכתיב זבחי חייב שלא לשמו כיון שנאכל אינו עובר עליו משום שהם על חמץ דשחיטתו לאו שחיטה היא הן שאר דבריו זה כללם: **אמר** רבי שמעון בן לקיש לעולם אינו חייב עד שיהא החמץ לשוחט או לזורק או לאחד מבני חבורה ועד שתהא החמץ עמו בעזרה: **רבי** יוחנן אמר אפילו אין עמו בעזרה חייב ואמרינן בוראי

לימא (דף מ״ב) מדכתיב לא תשחט ולא ילין כל שיטו בהלנה יצא בשחיטה ואם יש לו׳ מהן טלן עוברין: **לזורק.** הדם דזריקה נמי איתרבי במכילתא מדם *זבחי:

מסורת השי״ס

[זבחים י׳ מולין כפ: נ״ל עכ״ל עי׳ תוס׳] * דבמס׳ חגיגה ר״א ור׳ יוסי חולקים וא״א אומר תפוס לשון ראשון ושותה קדושה (אי מחשבה) פוטלת בטלה

[ג״ר רפ״ל רבא והרש״ל נוטס רבה]

מרחמות פ״ג [מ״ח]

[מנחות פ״ט: ז״ז זבחים קי׳] מנחות פח:

* שאות בב״י: לא תעשה על דם בחמץ ולא ילין חלב חג עד בקר שאות לד: כב לא תעשה לא תאפה עם בחמץ ולא ילין לבקר בחג הפסח [פרי תפוס יומא כפי דיש אלא שהיפוכו מולין י׳]

* כאותה דקאמר דא דבטיא דרי״ש אלא אמאי דלא דקיש מיבר״ ל״ד אוטרא

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ ר״ש אומר בי״ד ר״ש אומר בי״ד וכדרבא נפ״ב דזבחים (ל״ב) ד״ה ר״ש ל״ש: (ב) תוס׳ לא מאכל לאחקים של נאלך לחוך (כאו מחוטא אלא) אלא אשר מבטא הקדשה לפי תוכר הראמן מרוא אחר

גליון הש״ס

מתני׳ השוחטו אם נתפסה על החמץ. פי׳ בתחלת חגיגה ובתוספתא פרי יוסף מ״ש סימן י״ג:

עין משפט נר מצוה

כח א מיי׳ פ״ד מה׳ מרומות הל׳ מז פוס״מ ל״ד סימן ל״ח סעיף מה:

כט ב מיי׳ פ״ב מה׳ שבועות הל׳ י״ח סמג לאוין רמח טוש״ע י״ד סימן רי סעיף ח: ל ג מיי׳ פי״ח מה׳ מעילות פסולי מוקדשין הל׳ יב: לא ד מיי׳ פ״ח מה׳ מע׳ ק״מ הל׳ ה׳:

רבינו חננאל

ערלים לטולים פסול ניסא קסברי אחרים אינה לשחיטה אלא לבסוף רבי אמר הריני שוחט לטולין לערלים אסוף שחיטה קא מכוון ראמר הריני שוחט ואינה לשחיטה אלא לבסוף ובסוף שחיטה חלו נטולים ולא אשתייר רחוקא לערלין למיחל לפיכך הנמסה היוא כשר וכדרבא דאמר עדיין הוא מחלוקת ועיקר דהא שמעתא דרבא בשחיטת קדשים פ״ב דתנן ודרי זו תמורת עולה תמורת שלמים ודרי זו תמורת עולה דברי ר׳ מאיר ר׳ יוסי אומר אם לכך נתכוון הרי איבעיא לה הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים לחצות מאי אמר ר׳ מאיר מי אמרי׳ בהא מדרי רבי מאיר דכיון דאית ליה רחוקא מהשתא דע״ד לחצות חילן תרוייהו או דלמא בהא נמי פליגי רבי מאיר משום (דלא) איכפת חילא לכי מטיא חצות בחיוא שיעבא חייבלה לזה תמורת עולה ולית לה לתמורת שלמי׳ וחזיא לטיחל: **אמר** רבא לשלם קסברי אחרים ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף ובגמר בלבו לטולין ולערלים והצריא בפיו לערלים ולא הספיק לומר לטולין עד שנגמרה לשחיטה בערלים דרבי מאיר סבר לא בעינן פיו ולבו שוין אלא כיון שהוצריא בפיו ערלים לא חיישינן במה שהיה בלבו הילכך פסול דרבנן פיו ולבו שוין: **ומותיב** אביי מהמתכוין לומר תרומה ואמר מעשר מעשר ואמר תרומה תמורת עולה ואמר שלמים שאיני נכנס לבית זה ואמר לזה נתכוין לומר שאיני נהנה ליה ואמר לזה לא אמר כלום עד שיהא פיו ולבו שוין קשיא הדא פתאי לרבי מאיר דהא פתאי היא וקיימא לן פתאי רבי מאיר ופיוקי אביי דרשא בגון ששרפו פיגול ראשון לטולין וסימן שני לטולין ולערלים דפתיחי טולין בטולה שחיטה פיגא דאמר סימן ראשון לערלים וסימן שני לטולין ורבי מאיר לטעמיה דאמר מפגלין בחצי מתיר וכיון ששני הסימנין מתירין הזבח ואם פיגל באחד מהן שהיא חצי המתיר הרי זה פיגול דתנן פיגל בקומץ ולא בלבונה בלבונה ולא בקומץ רבי מאיר אומר פיגול וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר ורבנן כיון [דפתיחי] טולין בהאי שחיטה אין מפגלין בחצי מתיר: ורקשל׳ אין מחשבה אכלין

נויא (דף סו:) שאלת קרבן כבדבריהו חמץ מבנה

הפסח: כבאוכבדה דאר מאוד